

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าระดับความใกล้ชิดและความรุนแรงของสถานการณ์มีผลต่อการให้อภัยของบุคคลที่มีความสัมพันธ์อันเพื่อนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร รูปแบบของการให้อภัยจะแตกต่างกันในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองและสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

1. ในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดในระดับสูงจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าความใกล้ชิดในระดับต่ำ
2. ในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง การรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงน้อยจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าการรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงมาก
3. ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดในระดับสูงจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าความใกล้ชิดในระดับต่ำ
4. ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ การรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงน้อยจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าการรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงมาก
5. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรีจำนวน 240 คน เพศชาย 101 คน เพศหญิง 139 คน มีอายุระหว่าง 17 ถึง 22 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) 1 ชุด แบ่งเป็น 4 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี และคณะ

ตอนที่ 2 แบบสำรวจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อน แบบประเมินลักษณะสถานการณ์ และแบบประเมินการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์

1. แบบสำรวจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างเพื่อน เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระลึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีตที่เด่นชัดเพียงสถานการณ์เดียวและเขียนบรรยายเหตุการณ์

2. แบบประเมินลักษณะสถานการณ์ เป็นข้อคำถาม 1 ข้อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและได้บรรยายมาแล้วนั้นทำให้รู้สึกโกรธเคือง หรือเสียใจ

3. แบบประเมินการรับรู้ความรุนแรงของสถานการณ์ เป็นข้อคำถาม 1 ข้อโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีความรุนแรงระดับใด

ตอนที่ 3 มาตรการให้อภัย

มาตรการให้อภัยเป็นแบบวัดการให้อภัยของบุคคลที่มีต่อเพื่อนซึ่งได้กระทำผิดในสถานการณ์เด่นชัดที่บุคคลระลึกได้เองเพียงสถานการณ์เดียว โดยใช้มาตรการให้อภัยระหว่างบุคคล Transgression-Related Interpersonal Motivations Inventory (TRIM) ของ McCullough และคณะ (1998) ซึ่งมีองค์ประกอบในการให้อภัย 3 ด้าน คือด้านของการหลีกเลี่ยง การแก้แค้น และการไกล่เกลี่ย จำนวนทั้งหมด 26 ข้อกระทง บนมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากไม่ตรงจนถึงตรง

ตอนที่ 4 แบบวัดความใกล้ชิด

แบบวัดความใกล้ชิดเป็นแบบวัดการรับรู้ระดับความใกล้ชิดที่มีต่อเพื่อนซึ่งได้กระทำผิดในสถานการณ์เด่นชัดที่บุคคลระลึกได้เองเพียงสถานการณ์เดียว ซึ่งแบบวัดเป็นรูปภาพวงกลม 2 วง แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแทนการเชื่อมโยงระหว่างตัวเรา (self) กับบุคคลอื่น (other) แบบวัดความใกล้ชิดนี้เรียกว่า The Inclusion of other on the self หรือ IOS ซึ่งพัฒนาโดย Aron และคณะ (1992) การตอบแบบวัดนี้ให้ผู้อ่านได้เลือกรูปภาพ วงกลมที่แสดงความสัมพันธ์ที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุดที่บุคคลมีต่อเพื่อนผู้กระทำผิดต่อเขาก่อนเกิดสถานการณ์การกระทำผิดเพียงรูปภาพเดียว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มให้ตัวอย่างเข้าในแต่ละเงื่อนไขของการทดลอง (Random assignment) ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดระดับสูงและสถานการณ์มีความรุนแรงมาก
2. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดระดับต่ำและสถานการณ์มีความรุนแรงมาก
3. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดระดับสูงและสถานการณ์มีความรุนแรงน้อย
4. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดระดับต่ำและสถานการณ์มีความรุนแรงน้อย
5. สถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดระดับสูงและสถานการณ์มีความรุนแรงมาก
6. สถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดระดับต่ำและสถานการณ์มีความรุนแรงมาก
7. สถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดระดับสูงและสถานการณ์มีความรุนแรงน้อย
8. สถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดระดับต่ำและสถานการณ์มีความรุนแรงน้อย

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือจากนิสิต
2. แจกแบบสอบถามให้กับนิสิตคนละ 1 ชุด
3. อธิบายวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบถาม และได้ชี้แจงกับนิสิตในแต่ละเงื่อนไข โดยให้นิสิตระลึกถึงเหตุการณ์การกระทำผิดที่เกิดจากเพื่อนที่มีความใกล้ชิด และประเมินความรุนแรงของสถานการณ์โดยคำชี้แจงจะแตกต่างกันตามเงื่อนไขของการทดลอง
4. เปิดโอกาสให้นิสิตซักถามหากไม่เข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วจึงลงมือทำแบบสอบถามใช้เวลาในการทำประมาณ 20 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 4 ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) และทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง ความใกล้ชิดในระดับสูงจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าความใกล้ชิดในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ในสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคือง การรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงน้อยจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าการรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ ความใกล้ชิดในระดับสูงจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าความใกล้ชิดในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. ในสถานการณ์ที่ทำให้เสียใจ การรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงน้อยจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าการรับรู้สถานการณ์ว่ามีความรุนแรงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
5. สถานการณ์ที่ทำให้เสียใจจะทำให้เกิดการให้อภัยมากกว่าสถานการณ์ที่ทำให้โกรธเคืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมตัวแปรระดับอายุของบุคคล เพื่อทดสอบว่ามีความแตกต่างกันในการให้อภัยระหว่างบุคคลที่มีระดับอายุที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ในความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เป็นต้น เพื่อทดสอบว่าการให้อภัยมีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรความเคร่งศาสนา เพื่อทดสอบความแตกต่างกันในการให้อภัยของผู้ที่เคร่งศาสนาและผู้ที่ไม่เคร่งศาสนา
4. ควรศึกษาตัวแปรสื่อกลางต่างๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการให้อภัยให้เพิ่มมากขึ้นหรือลดลงได้ โดยเฉพาะตัวแปรการขอโทษ (Apology) และการร่วมรู้สึก (Empathy) เพื่อทดสอบดูว่าตัวแปรเหล่านี้ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของการให้อภัยได้หรือไม่ เพียงไร
5. ควรศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรด้านบุคลิกภาพของผู้ที่ให้อภัยแก่ผู้ที่กระทำผิด เพื่อทดสอบว่าบุคลิกภาพที่แตกต่างกันจะมีการให้อภัยแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร